

Nina Palesa Bondes tale ved modtagelsen af Ebba Strange-Prisen

Taler

Nina Palesa Bonde
Prismodtager,
dommerfuldmægtig

Dato

10. marts 2024

Sted

Hotel Comwell, Kolding

Jeg starter med det vigtigste først. At sige tak.

Kære **Pia**. Tak.

Det du har gjort, som formand i ti år i SF, er bemærkelsesværdigt. Det viser de imponerende meningsmålinger også.

Og tak til de praktiske kræfter i **SF**, som får en begivenhed, som det her til at ske. Tak. Også for at I har givet mig mulighed for at holde et oplæg tidligere i dag om surrogatmødres rettigheder.

Tak til min veninde, **Maria Bjørn**, som er min medstifter af Gruppen Paty i forlængelse af drabet på den franske skolelærer **Samuel Paty**. Du er en klippe for mig, når vi Gruppen har kæmpet for læreres ytringsfrihed, undervisningsfrihed, metodefrihed.

Tak også især til min **elskede mand**, som støtter mig, hver eneste gang, jeg kaster mig ud i en svær debat.

Tak også til de kvinder, jeg nu stiller mig i række med. Det gør jeg senest efter, dig, Halime.

Jeg har længe set op til dig og dit mod. Og stor ros til dig **Halime**, når du nu igen arbejder for den glemte kvindekamp i den næsten glemte kommission. Jeg håber, at hele SF står bag dig., for det du gør, er ikke nemt.

Men der er ingen nemme løsninger, når man forsøger at gøre det rigtige, eller

når man forsøger at tale magten i mod.

Og det er magt, jeg vil tale om i min takketale.

Da jeg gik ud i et forsvar for vores **frihedsrettigheder og ytringsfriheden** under behandlingen af koranloven, gjorde jeg det med afsæt i kvinders rettigheder, og med afsæt i de kvinder i verden, som vi glemte, da vi diskuterede beskyttelse af religion. De kvinder som underlægges religionens magt hver dag, som ikke selv havde magten til at deltage i den demokratiske samtale.

Jeg brugte billedet af, at iranske kvinder der den dag i dag bliver straffet for ikke at dække sit hår. **Sit hår**. Alt sammen dikteret af mænd i det iranske præstestyre.

Det stod i kontrast til, at Danmark overvejede at **kriminalisere**, at kvinder i Danmark kunne rive sider ud af hellige skrifter i protest herimod.

Malerisk sagde jeg i Altinget, at med koranloven ville en kvindes liv i Iran være mindre værd end en religiøs bog i Danmark.

Den udtalelse blev jeg kritiseret for. Den udtalelse står jeg ved. For det sker stadig i dag, at kvinder piskes, fængsles og dræbes, når vi overtræder religiøse doktriner. Senest har vi hørt omtalt, hvordan en nu hjemvendt influencer i Dubai blev beskyldt for **utroskab** og som resultat heraf blev fængslet, ”fysisk undersøgt på nedværdigende vis”, og til sidst blev sat fri dog uden mulighed for at rejse hjem.

Det er en oplevelse i den mildere ende af, hvad kvinder oplever i verden som følge af religion.

Jeg har ladet mig fortælle, at det kan tage to timer at stene en kvinde. To timers pinsler efter en religiøst baseret dom. FN udtalte i maj 2023¹, at stening var udført 37 gange i Afghanistan, og at *”Kvinder er mere tilbøjelige til at blive dømt til døden ved stening på grund af dybt forankret diskrimination og dybt rodfæstede stereotyper, som det udelukkende mandlige retsvæsen bruger.”* Det er en manifestation af den kønsbaserede forfølgelse, som kvinder og piger udsættes for.

Skulle en kvinde have lyst til at protestere mod den **uretfærdighed** her på

sikker dansk grund ved at rive sider ud af det hellige skrift, som danner basis for deres medsøstres dødsstraf, så er det nu ikke længere muligt.

For en uge siden **lovliggjorde** det græske parlament homoseksuelle vielser. En kampe sejr for ligestilling ift. køn og seksualitet.

Omvendt - skulle en lesbisk kvinde i Danmark ønske at protestere over, at det i godt 90 lande stadig er **ulovligt** at være homoseksuel. Så kan det ikke ske i Danmark ved utilbørlig behandling af et helligt skrift.

Da Amnesty International Danmark skulle sætte ord på deres tanker om lovforslaget sagde de *"lovforslaget bør skrottes"* citat slut. Ikke at man ikke skal passe på minoriteter. Det understregede Amnesty. Det skal vi. Vi skal passe på mennesker.

Men Amnesty International frygter en retstilstand, hvor religionskritik bliver straffet, fordi vi passer på guder.

Amnesty pegede på den magt, der kommer af at beskytte hellige skrifter eller i øvrigt at indføre blasfemilove. Den magt kan misbruges til at ramme netop minoriteter. Så som kvinder og religiøse minoriteter.

Vi hørte oftest vores politikere fortælle om, at alt det her handlede om bestemte mænds koranafbrændinger.

Det krævede noget benarbejde at få politikerne til at indrømme, at det også handlede om en kvindelig kunstner som Firoozeh Bazrafkan. Hun har praktiseret sin kunst i mange år, og hun har med sin kunst destruktive behandling af koraner **protesteret** mod det iranske præstestyre. Det gør hun ikke mere.

Det handlede sådan set også om en kvindelig kunstner som Augusta Atla, der som erklæret **feminist** i årevis har sænket ortodokse bibler i farvet vand og skilt dem ad i sin kunst. Det gør hun ikke mere.

Augusta - Firozeeh. De hverken brændte koraner eller mobbede de religiøse kristne og muslimer. De lavede kunst. Og kunst har magt. Kunst er et sprog. Et sprog som despoter ikke bryder sig om. For de er bange for den magt. Og derfor skulle det stoppes. Og det viste de sig at have magten til.

Historien gik sin gang, lovforslaget blev vedtaget, og i dag er hellige skrifter beskyttet **bedre end** grundloven, pengesedler, højskolesangbogen, Dannebrog, SF's vedtægter - ja bedre beskyttet end Karnovs lovsamling. hvori vi finder de love som blandt andet skal beskytte kvinder. Hvordan mon det påvirker magtforholdet, hvis en muslimsk kvinde ikke kan blive skilt pga. fortolkning af et helligt skrift. Skriftet er bedre fysisk beskyttet end loven... Alle de andre ting må vi rive, kradse, klippe, brænde.

Jeg siger ikke, at man **bør**, det er ikke min stil, men man **kan**.

Og på sin vis er koranloven symbol på, hvor stor religiøs magt der er i vores danske samfund, og et symbol på at trossamfundene er villige til at bruge den magt også til at påvirke de verdslige love. Den magt skal SF – ja skal vi alle holde øje med.

Når islamiske organisationer og forkyndere her i Danmark tog direkte kontakt til og holdt møder med justitsministeriet og udenrigsministeriet, for at få loven igennem. Så er det religionen som vil have politisk magt. På den måde er trossamfund ikke anderledes end en dygtig **lobbyvirksomhed**, som vi naturligt holder øje med, når de arbejder for tobaksbranchen eller landbruget. De har særinteresser. OG vi er opmærksom på deres magt og indflydelse.

Det er ikke religionen i sig selv, som er udfordringen. Ens **private** forhold til sin gud. Det er kombinationen af ønsket om **politisk magt** og Christiansborg villigheden til at lytte til det ønske. Det er en ekstremt effektiv magtkombination. Men for friheden og vores demokratiske samfund er det en potentielt farlig kombination. For hvilken magt udløser det, at hellige skrifter er de bedst beskyttede genstande i Danmark?

Brug jeres magt til at **holde øje** med det, kære SF.

*

Jeg vil til sidst tale om, hvordan magt kan forvaltes.

Nu kan det virke paradoksalt, at jeg stiller med et forsvar for den mest magtfulde kvinde i Danmark.

Og jeg mener ikke Kirsten Birgit Schiøtz Kretz Hørsholm. Men derimod Mette Frederiksen.

Mette Frederiksen har så rigeligt magt. Og jeg har gjort mit for at kritisere hende som øverste leder af en regering som under koranloven brugte forkerte oplysninger, udskammede fageksperter, som hastede en lov en igennem og meget andet. En kritik af ikke at være sit ansvar bevist som magthaver.

Men i fredags på kvindernes kampdag gjorde en gruppe Mette Frederiksen såvel som fællesskabet magtesløs.

Det skete til KVINFO's arrangement i musikhuset Vega i København, hvor statsministerens tale blev afbrudt af buh-råb og andet.

En episode hvor mange nu glæder sig over, at magtbalancen et øjeblik flyttede sig. "Så kan hun lære det" syntes parolen at være blandt dem, som bifalder hændelsen. I 1985 var det Poul Schlüter, der under en tale på Rådhuspladsen blev overdænget af æg. Så det er vel en slags absurd ligestilling, at det nu rammer en kvindelig statsminister.

Men NEJ – det er ikke min pointe.

Lige så stor en magtkritiker jeg er, lige så stor en tilhænger er jeg af den sobre samtale. De saglige argumenter.

Måske er det her, de kvindelige værdier kan udmærke sig. De afbrydende, aggressive, konfrontatoriske og (undskyld kære mænd) typisk maskuline virkemidler træder tilbage, så vi i stedet fokuserer på samtalen. På nysgerrighed. Og på at lytte.

Her ved jeg, at mange vil springe op og pege på, at en samtale ikke bare sådan løser krig, sult, død og ødelæggelse.

Det er korrekt – men vi har fred i Danmark. Heldigvis. Og hvis vi her i Danmark holder gang i samtalen med dem, vi er uenige med, så kan Danmark faktisk blive det land, hvor vi rummer de sværeste samtaler med størst uenighed. Samtalerne med størst smerte, vrede og sorg.

Samtalen er et KÆMPE privilegium som døde kvinder ikke har. Så måske kan vi facilitere et trygt sted i verden, hvor vi flytter magten ind i samtalen. Uden at en eller begge parter stormer ud af lokalet. Og vi bruger samtalen, så meget vi overhovedet kan, i et rum med dem vi er uenige med.

Og hvis den her pris giver **mig** blot en smule **magt**, så håber jeg, at jeg kan bruge den **magt** til netop det. **Samtalen.**

Tusind tak.

1. Kilde: United Nations (2023)

Kilde

Manuskript tilsendt af taler

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

Nomineret til Årets Danske Tale 2024, Socialistisk Folkeparti, Takketale

Relateret

Pia Olsen Dyhrs tale ved overrækkelsen af Ebba Strange-Prisen
10. marts 2024

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/nina-palesa-bondes-tale-ved-modtagelsen-af-ebba-strange-prisen>